

210129 - URB IV - Urbanística IV

Unitat responsable: 210 - ETSAB - Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Unitat que imparteix: 740 - UOT - Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori
Curs: 2017
Titulació: GRAU EN ESTUDIS D'ARQUITECTURA (Pla 2014). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 5 Idiomes docència: Català

Professorat

Responsable: M - JOSEP PARECERISA BUNDO
T - FRANCISCO PEREMIQUÉ LLUCH

Altres: M -
MARTA BAYONA MAS - CARLES CROSAS ARMENGOL - FRANCISCO JAVIER EIZAGUIRRE
GARAITAGOITIA - JULIAN GALINDO GONZALEZ

T -
JOAN FLORIT FEMENIAS - MAR SANTAMARIA VARAS - MONTSERRAT TORRAS GENIS - MIGUEL
VIDAL PLA - PURIFICACION DIAZ AMENEIRO

Requisits

Cal tenir una qualificació mínima de 4 a Urbanística I i Urbanística II.

Es podrà matricular quan s'hagi matriculat prèviament Urbanística III en una matrícula d'un curs anterior o bé es matriculin totes dues simultàniament en la matrícula d'un mateix curs acadèmic.

Competències de la titulació a les quals contribueix l'assignatura

Bàsiques:

- CB1. Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que derivi de l'educació secundària general, i normalment es troba a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- CB2. Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements a la seva feina o vocació d'una forma professional i tinguin les competències que es poden demostrar per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.
- CB3. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
- CB4. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- CB5. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posterior amb un grau alt d'autonomia.

Específiques:

- EP11. Capacitat per redactar projectes d'obra civil (T).
- EP12. Capacitat per dissenyar i executar projectes traçats urbans i projectes d'urbanització, jardineria i paisatge (T).
- EP13. Capacitat per aplicar normes i ordenances urbanístiques (T).
- EP14. Capacitat per elaborar estudis mediambientals, paisatgístics i de correcció d'impactes ambientals (T).

210129 - URB IV - Urbanística IV

EP1. Aptitud per suprimir barreres arquitectòniques (T).

EP18. Coneixement adequat dels mètodes d'estudi de les necessitats socials, la qualitat de vida, l'habitabilitat i els programes bàsics d'habitatge.

EP19. Coneixement adequat de l'ecologia, la sostenibilitat i els principis de conservació de recursos energètics i mediambientals.

EP22. Coneixement adequat de la relació entre els patrons culturals i les responsabilitats socials de l'arquitecte.

EP20. Coneixement adequat de les tradicions arquitectòniques, urbanístiques i paisatgístiques de la cultura occidental, així com els seus fonaments tècnics, climàtics, econòmics, socials i ideològics.

EP28. Coneixement de la taxació de bens immobles.

EP3. Aptitud per catalogar el patrimoni edificat i urbà i planificar la seva protecció (T).

EP24. Coneixement adequat de la sociologia, teoria, economia i història urbanes.

EP25. Coneixement adequat dels fonaments metodològics del planejament urbà i l'ordenació territorial i metropolitana.

EP26. Coneixement de la reglamentació civil, administrativa, urbanística, de l'edificació i de la indústria relativa a l'exercici professional.

EP29. Coneixement dels mecanismes de redacció i gestió dels plans urbanístics a qualsevol escala.

EP5. Capacitat per a la concepció, la pràctica i el desenvolupament de projectes urbans (T).

EP7. Capacitat per elaborar programes funcionals d'edificis i espais urbans (T).

Genèriques:

CG7. Comprendre les relacions entre les persones i els edificis i entre aquests i el seu entorn, així com la necessitat de relacionar els edificis i els espais situats entre ells en funció de les necessitats i de l'escala humana.

CG3. Conèixer l'urbanisme i les tècniques aplicades en el procés de planificació.

Transversals:

CT2. Sostenibilitat i compromís social: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

CT3. Aprenentatge autònom: Detectar carències en el propi coneixement i superar-les per mitjà de la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

CT5. Treball en equip: Ser capaç de treballar com a membre d'un equip, ja sigui com un membre més o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, assumint compromisos que tinguin en compte els recursos disponibles.

CT6. Ús solvent dels recursos de la informació: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat, i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

210129 - URB IV - Urbanística IV

Metodologies docents

Activitats presencials	Grup	Hores setmana
T Lliçó magistral / mètode expositiu	Gran (Màx. 90)	0,8
T Classe expositiva participativa	Gran (Màx. 90)	0,2
L Aprenentatge cooperatiu	Petit (Màx. 30)	0,4
L Aprenentatge basat en projectes	Petit (Màx. 30)	1,8
L Estudi de casos	Petit (Màx. 30)	0,4
L Treball en equip	Petit (Màx. 30)	0,4
Activitats No Presencials		Hores semestre
-Treball autònom		70

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

L'objectiu prioritari és iniciar als estudiants en la projectació del creixement urbà. L'anticipació racional de la forma de la ciutat codificada pel que fa al seu instrumental jurídic amb les lleis del sòl, persegueix en última instància la distribució òptima de persones, béns i serveis en un territori determinat. Aquest propòsit es concreta en projectes de ciutat segons models que sintetitzen idees diferents sobre l'edificació, l'estructura viària, els espais lliures públics i privats i les activitats que s'articulen en la ciutat preexistent i atenen als caràcters del lloc; projectes d'extensió urbana amb l'habitatge d'ús dominant en sectors de mida petita/mitjana susceptibles d'ésser planejats i executats en etapes i períodes de temps raonables.

- Es tracta de proporcionar els conceptes i les eines pertinents per afrontar la intervenció en el territori per tal de transformar-lo en ciutat residencial. L'anàlisi dels diferents models assajats i verificats al segle passat ens permet satisfer l'objectiu complementari d'ensenyar a veure i interpretar la relació entre plànol/projecte i ciutat real.
- Que l'alumne compregui l'entorn en el que s'ha de desenvolupar la proposta
- Dotar de les tècniques bàsiques de traçat i composició urbana. També entendre la seva evolució en el temps.
- Que l'alumne conegui el repertori extens d'experiències, referències culturals i casos d'estudi útils per la projectació dels barris residencials
- Comprendre la naturalesa del projecte urbà residencial i els seus elements
- L'aprenentatge d'una metodologia de projectació urbana
- Coneixement dels instruments adequats per la projectació (dibuixos i maquetes, croquis, plànols, models) i representació gràfica.
- Realitzar una primera síntesi dels elements materials diversos que constitueixen la ciutat i aprendre des de la proposta la íntima i inevitable relació entre arquitectura i ciutat/territori
- Introduir l'alumne en la utilització de fonts bibliogràfiques i bases de dades documentals específiques.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 125h	Hores grup gran:	11h	8.80%
	Hores grup mitjà:	0h	0.00%
	Hores grup petit:	32h	25.60%
	Hores activitats dirigides:	12h	9.60%
	Hores aprenentatge autònom:	70h	56.00%

210129 - URB IV - Urbanística IV

Continguts

-Introducció

Competències de la titulació a les que contribueix el contingut:

Descripció:

En el projecte urbà del fragment residencial es planteja la construcció d'un teixit urbà on l'habitatge té un paper preeminent. La configuració morfològica (estructura, composició i ordenació) d'un petit fragment residencial, per tant la seva definició mètrica i geomètrica, és l'aspecte central de discussió. Interessa tant la definició del conjunt com la dels elements urbans individualitzats i les seves relacions, i particularment la generació d'identitats. La inserció del fragment en el seu context és un dels desafiaments bàsics de la reflexió. El projecte o proposta és l'eina bàsica tant per la discussió com per la formació i experimentació.

1-Teixits urbans ordinaris i temptativa de projecte

Competències de la titulació a les que contribueix el contingut:

Descripció:

- Les trames regulars ortogonals: xarxa de carrers i illes de cases.
- Heterogeneïtat urbana: els teixits urbans d'Amsterdam, New York, i Barcelona.
- Prototipus d'arquitectura residencial i compromís urbanístic: blocs lineals, torres i edificis orgànics.
- Habitatge urbà i espai públic.
- La concepció urbana de les activitats amb l'habitatge: el comerç al detall i la forma de ciutat.
- Les ordenances d'edificació com projecte de ciutat.

2- Els exercicis de projecte, bé de creixements residencials extensius, bé de transformació urbana, desenvolupen aptituds pertanyents a la pràctica urbanística professional.

Competències de la titulació a les que contribueix el contingut:

Descripció:

- Transformació de la topografia.
- Traçats de carrers segons mobilitats.
- Parcel·lació i unitats i densitats i ocupació.
- Composició urbana dels tipus edificatoris residencials.
- Disposició i forma de les activitats en els teixits residencials.
- La forma i dimensionament del sistema d'espai lliure d'ús públic.
- Encaix de la proposta en el sistema urbà i territorial de referència.
- La forma i disposició dels equipaments públics.
- Contingut de les ordenances edificatòries.
- Evolució dels codis.

210129 - URB IV - Urbanística IV

Sistema de qualificació

Sistemes d'avaluació	Avaluació Continuada	Avaluació Final
Proves de resposta curta		20%
Presentacions orals	20%	
Treballs i exercicis individuals	20%	80%
Treballs i exercicis en grup	60%	

Avaluació continuada

L'avaluació continuada es farà a partir del treball que desenvoluparà l'estudiantat durant el curs, mitjançant el lliurament de treballs o la realització de proves escrites i/o orals, segons els criteris i calendari que s'estableixin.

Avaluació final

Si l'avaluació continuada no és positiva es podrà realitzar una segona avaluació que consistirà en una prova final de caràcter global en el format que s'estableixi d'acord amb el criteri del professorat responsable (prova escrita o oral i/o lliurament de treballs).

Bibliografia

Bàsica:

Solà-Morales, Manuel. De cosas urbanas. Barcelona: Gustavo Gili, 2008. ISBN 978-84-252-2260-3.

La estructura del espacio urbano. Barcelona: Gustavo Gili, 1975. ISBN 8425208300.

Benevolo, Leonardo; Melograni, Carlo; Giura Longo, Tomasso. La proyectación de la ciudad moderna. 3ª ed. Barcelona: Gustavo Gili, 2000. ISBN 8425218381.

Ciutat funcioonal i morfologia urbana. Barcelona: Edicions UPC, 1994. ISBN 8476533772.

Choay, Françoise. The rule and the model: on the theory of architecture and urbanism". Cambridge: MIT Press, 1997. ISBN 0262032260.

Lynch, Kevin. La buena forma de la ciudad. Barcelona: Gustavo Gili, 1985. ISBN 8425212081.

Secchi, Bernardo. "The transformation of the urban habitat". Architecture & behaviour [en línia]. 1993, vol. 9, núm. 3, p. 337-344 Disponible a: <http://lasur.epfl.ch/images/stories/editions_du_lasur_pdf/AC/AC%20Vol%209%20No.3/SECCHI_en.pdf>.

UR: urbanismo revista: publicación internacional periódica del Laboratorio de Urbanismo de Barcelona [en línia]. Barcelona: Laboratorio de Urbanismo de Barcelona, 1985-1992 Disponible a: <http://cataleg.upc.edu/record=b1313202~S4*cat>.

Augé, Marc. Los "no lugares" espacios del anonimato: una antropología de la sobremodernidad". Barcelona: Gedisa, 1993. ISBN 9788474324594.

Dupuy, Gabriel. L'urbanisme de les xarxes. Barcelona: Oikos-tau; Generalitat de Catalunya, Departament de Política Territorial i Obres Públiques, 1996. ISBN 8428108889.

Habraken, N.J.. The structure of the ordinary. Cambridge (MA): The MIT Press, 1998. ISBN 0262082608.